

Úvahy nad včelami

Zatímco průmyslová odvětví i nadále vesele znečišťují planetu svými toxickými chemickými látkami, toxickými odpady a úniky jedovatých látek, planeta Země začala pomalu, ale jistě prakticky všem opylovačům zpívat labutí píseň, která nenechává nikoho na pochybách, pokud jde o pošetilost a bláhovost lidské civilizace.

Naše schopnost vnímat a správným způsobem reagovat na prohlubující se krizi v prostředí opylovačů do velké míry určí šance na přežití lidstva jako takového. To nejsou přehnaná slova. Již v roce 1923 rakouský vědec, filozof a esoterik *Rudolf Steiner* předpověděl, že do osmdesáti až sta let se včely jako živočišný druh zcela zhroutí.

Steiner byl v tom to ohledu (*jako i v mnoha jiných oborech*) velmi vizionářský. V našem případě byl přesvědčen, že industrializace včel povede pouze k jejich zániku. A podle všeho to vypadá, že měl pravdu. V posledních dvou desetiletích přišly pouze Spojené Státy o 100 až 300 miliard včel a tento problém se samozřejmě postupem doby rozšířil i do Evropy a dalších částí světa. Bohužel i celá řada faktorů, které souvisejí především s tzv. „*průmyslovým včelařstvím*“, velmi přispívá k tomuto celosvětovému hromadnému úmrtí pro nás kriticky důležitého hmyzu.

Opylovači velmi trpí nedostatkem rozmanité stravy na desítkách milionů akrů monokultury. Požitím geneticky modifikovaných plodin přijímají do svého těla geneticky modifikované mikroby, které působí velmi destruktivním způsobem na jejich imunitní systém. Faktem je, že v posledních letech se mnohé agrochemikálie staly velmi agresivními a bohužel jsou velmi významným faktorem, který stojí za systematickými úhyny včelstev po celém světě.

Ale abychom nehovořili čistě o chemických prostředcích, nesmíme zapomínat ani na další průmyslový negativní multifaktor a tím je elektromagnetické znečištění, které mimo jiné způsobuje, že včely a ptáci krok za krokem ztrácí schopnost orientace. I když to mnohým může přijít jako velmi banální záležitost, pro hmyz jde o zcela zásadní schopnost.

Vše je pak dokonáno tím, když dezorientované a oslabené včely vystavíme působení celé řady exotických patogenů, mezi které patří například i roztoč „*Varroa*“ (*odtud název onemocnění včel – Varroáza*). Pokud byste se na téma ohrožení včel a opylovačů vůbec chtěli dozvědět více informací, pak si určitě nenechte ujít zajímavé materiály od [Taggart Siegel](#).

Od 25. března letošního roku běží v mnoha světových kinech (*bohužel nevím, jak je tomu v České nebo Slovenské republice*) velmi zajímavý dokument, který se jmenuje ["Queen of the Sun: What Are The Bees Telling Us"](#) a je v podstatě podporou nově zveřejněné a varující zprávy OSN, která speciálně upozorňuje na kritickou a naléhavou situaci nejen u včel, ale i dalšího hmyzu, který se podílí na opylování plodin. Tento film upozorňuje na neméně zajímavý dokument, který se jmenuje [Global Honey Bee Colony Disorders and Other Threats to Insect Pollinators](#), který velmi podrobným a smysluplným způsobem popisuje nastálou situaci.

Přijde mi zcela neuvěřitelné, že až doposud byla lidská společnost tak slepá k problematice včel a dalšího opylujícího hmyzu. Kdyby to nebylo až tak zvrácené, tak by se mi chtělo říci, že toto všechno, co se děje v této oblasti, je ve skutečnosti nějaký skrytý záměr, který ovšem nemůže přinést výhodu žádné lidské bytosti. Že by tedy totální krátkozrakost a zaslepenost?

Jistý způsob jak rozložit ekosystém spočívá ve zdecimování základního druhového kamene, z něhož vystupuje rozmanitá síť životních forem. Opylovači přispívají téměř deseti procenty na globální potravinovou ekonomiku. V převedeném slova smyslu jde o *218 miliard dolarů* nebo *153 miliard euro ročně*.

Ze *100 druhů* velmi užitečných plodin, které samy o sobě představují 90% světových potravin, včely opylují 71 druhů. Mezi *20 000 známých druhů včel* na celém světě je nejdůležitějším druh „*Apis mellifera*“, který svou aktivitou přispívá 33 až 82 miliardami dolarů, což je asi 22,8 až 57 miliard eur ročně.

Takže zatímco jsme svědky postupného zániku planety v poměrně bolestných křečích stávajícího ekosystému, je to právě včela, která by si zasluhovala naši prvořadou pozornost. Vždycky, když jsem v kontaktu s tématem včel a jejich hodně smutného konce, vzpomenu si na větu *Michaela Pollana*, velkého milovníka včel, když řekl: „Včely jsou nohami rostlin“. V této prosté větě se skrývá velmi mnoho moudrého.

Mutualismus je součástí dnešního života. Bez opylovačů nezvratným způsobem dojde k plodinovému kolapsu. A výsledkem bude hlad, a to nejen pro lidskou bytost, ale i pro mnoho dalších živočišných druhů. Je třeba si uvědomit, že ve chvíli, kdy se spustí řetězová reakce tohoto typu kolapsu, pak už to nepůjde zastavit. A to může být skutečně i konec všech savců na této planetě.

V podstatě by se jiným způsobem opakovala situace z konce věků dinosaurů před *65 miliony lety*. Nakonec přežila jen asi polovina těchto velkých ještěřů a poslední křeč této evoluční linie můžeme v současné době spatřovat v existenci aligátorů, krokodýlů nebo leguánů atp. Jenomže člověk není aligátor, a pokud by ze světa zmizelo *40%* našich potravinových zdrojů, pak lidská bytost má jen pramalou šanci k přežití. Aligátoři a krokodýli na rozdíl od člověka mohou žít i velmi dlouhou dobu bez potravy, ale to pro člověka vůbec nepřichází v úvahu.

Dokument OSN a UNAP uvádí celkem osm důvodů či základních příčin destrukce včelstev skrze celou řadu příčin:

- 1) Ničení biotopů
- 2) Rozmach invazivních druhů (parazitů, roztočů atp.)

- 3) Znečišťování ovzduší
- 4) Elektromagnetické znečištění
- 5) Pesticidy a jiné chemické znečištění
- 6) Průmyslová doprava
- 7) Zcela neodborné rozdělování kolonií včel
- 8) Dílčí odborné pochybení

Pokud jsem se dobře díval, v uvedené zprávě není nikde zmínka o vlivu geneticky modifikovaných plodin, které velmi zásadním způsobem přispívají k úhynu včel. Vzhledem k tomu, že jde v praxi o velmi závažný faktor, je mi skutečně záhadou, proč OSN do avízované zprávy tuto informaci neuvedla. Jediným možným vysvětlením by bylo, že OSN se vědomě bagatelizuje problém GM plodin, a tím pádem stojí na straně těchto zájmů. Tato skutečnost bohužel vrhá na celý stěžejní dokument velmi špatné světlo.

Velmi jasně o tom hovoří dr. Vandana Silva, který vysvětluje, že GM plodiny jsou velmi odolné vůči antibiotikům, a tím pádem musí být přidávány virové genové stimulanty. Každé geneticky modifikované osivo je svazkem bakterií, toxinů a virových promotorů, říká dr. Vandana Silva. Tyto GM bakterie, toxiny a virové organizátory jsou požitím převáděny do našich těl a samozřejmě i těl včel, kde i nadále aktivně fungují. To znamená, že člověk se stává hostitelem, i včela se stává hostitelem.

Oba dva dokumenty, film i zpráva OSN – UNEP nenechávají nikoho na pochybách, že kolaps opylovačů je jedním z nejnaléhavějších problémů, kterým lidstvo v současné době čelí. Ve hře je kolektivní i individuální odpovědnost, a proto bychom se každý sám za sebe měli zeptat na to, co můžeme učinit pro zastavení nebo zbrzdění používání pesticidů v prostředí průmyslových plodin ve svém okolí. Je toho ale ve skutečnosti mnohem více, co bychom každý sám za sebe mohli učinit. Na závěr tohoto článku bych chtěl uvést šest největších agrochemických společností s výrazně agresivní obchodní politikou. Jsou to:

- **Syngenta**
- **Bayer CropScience**
- **BASF**
- **Monsato**
- **Dow AgroSciences**
- **DuPont**

Je mi velmi líto těch malých, tolik pilných a veskrze užitečných zvířátek. Dneska jsem si také vzpomněl a opět si uvědomil tu spoušť, která se na nás valí. Tak jsem sedl a napsal alespoň tento článek.